

I. Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvilke to betydninger har ordet *sápmi*?*" Et geografiske sted hvor kan bo sammen.*

2. Hva er Nordkalotten?

Det er område at sami som er i noen steder i Norge i Sverige, Finland, Russland

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

dette faktorer kan er være genetikk, amland og. og morsmål

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Siida-systemet er basert i jakt, og operere flere klaser, med finpus i naturen det er siida. jaktene, buasere og landbrukere

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

De hadde gitt for grunn av naturen. de synes at naturen er alt og de kan være ikke bo i andre sted.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornuksingspolitikken overfor samene ble praktisert.

(1) Prinsipp like stilling mellom kulture og samfunnet det vil si skole, hvor samene kan lære på sami språk, og en representant fra samene i Norge

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det sier at samene har har en unik identitet og det sammen rettigheter som norske folk og beror de mangle perspekt og utvikle samis samfunnet

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(*Aftenposten*, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjuårene.

Bl-strudenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gyline tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjuårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjuårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og poplærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjuårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforskere og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som spiller samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige yterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Fordi hun synes at dagens unge roter bort tjuårene og unger tror at de har all verdens tid for å finne ut hvem de er etter det gjør de ikke noe viktig

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Det er en gruppe av unge mennesker i tju og trettiårene. Mange av dem vet ikke hva de skal gjøre

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun mener at disse generasjon tenker bare på seg selv.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Fordi han vet nå at utdanning er viktig. og han tror at han en voksen nå

3003

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gyline tiår" man kan få hva som helst

2. Den perioden i livet som har størst størst innflytelse på voksenlivet

3. På midten av 2000-tallet mange unge angir ikke hva skal de gjøre

4. Økte valgmuligheter skjedde fordi ~~er~~ årsaker
at økt individualisering
individualisering

5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, skulle man gjøre
i trettiårene / og skulle man heller i trettiårene.

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.

B. Det er foreldrene som blir forsøgt

2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.

B. I noen samfunnsgrupper ~~er~~ dyrker dyktighet

3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.

B. De blir bekymret fordenne usikkerheten

4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.

B. Gunn Helen Øye hevder at det er ikke unges skyld
at de har for store forventninger

5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.

B. Junaid Khan har vært tilbake på skolebenke

D. Verb. Sett inn riktig form av verbet.

å finne Noen dager etter at Whitney Houston fant død,

å spille ^{har} spilt en av sangene hennes spillet på

å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilket på den

tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:

å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er

kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.

å utgi Twenge utgitt i april 2006 boka *Generation Me*,

å få og filosofien hennes fikk samme navn som

boka i løpet av årene som har gått.

å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som

å føde føder på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide

å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplever

å fortelle en krig, og boka forteller at de var unike, at alt de

å gjøre gjør var viktig og riktig. For noen måneder

å lese siden var det mulig beste leste en rørende

å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte

historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende

å forvandle seg forvandlet seg moren forvant

å forsvinne til å bli en dypt deprimentert kvinne, og til slutt forsvinner

hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi

å realisere seg realiserte seg selv nå for tiden, vi

å forvente ^{har} forventet hele tiden å få en jobb som

å betale ~~betalt~~ betalte godt betalt, slik at det er

betalt

- å kjøpe mulig for oss et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva livet på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston
- å leve om alt dette, hvis hun .

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuvåringar kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- (fordi) Mange av dagens tjuvåringar kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge har ofte store forventninger
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli
- Mange av dagens tjuvåringar kan bli skuffet når kammeratene
- (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli
- (for) Mange av dagens tjuvåringar kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har ofte store forventninger
- (av den grunn) Mange av dagens tjuvåringar kan bli skuffet når de kommer i trettiårene av den grunn de ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.*viktig – periode*

Til slutt leste vi om noen _____ i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av _____ i livet.

Hvilken _____ synes du er _____ enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller _____ i livet.

Hva skal du gjøre i denne _____?

G. Lukeøvelse**Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.****Ventelister for kortreist, økologisk mat***Aftenposten*, 14. juli 2014

Det er _____ ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

_____ 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

_____ oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi _____ til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun _____ at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. _____ flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger _____ på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i _____ grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere _____ å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat _____ hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner _____ helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, _____ verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. _____ halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å _____ maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere _____ abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene _____ bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfelleskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer _____ omkring i Oslo, og er allerede på utkikk _____ nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link _____ bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter _____ på, sier Pålstrud.

Do not write
in this space

"Det vidunderlige" i Et dukkehjem

Nora bruke ordene "det vidunderlige" for Ødet første gang. Når hun snakket sammen med Kristina om den nye stilling som har fått Torval som kjefe i Akerbanken, og der refererer Nora at alt skal blir bedre fordi de skal få Penger og hun sier oft tøn gå vente på det vidunderlige i vidunderlige, dette er i den første akt

Som Ibsen har skrevet dette skuespill. og brukte den retrospektiv teknikk, etterpå vi vi vet at Nora har lånt Penger fra Krestha Krestag og som Krunner kunnet ikke få lånen på disse årene, hun bruket navd. at faren hennes, det vil si at hun under har skrevet skrevet talks nær navd. Hun vet at dette er feil fordi er en forblivelse og hun synes at hun gjorde bra fordi som kvinner og kona hun måtte redde hennes mann liv. det var fordi Torval. var veldig syke når Nora måtte låne. Penger og ølegen anbefaler at de måtte reiser til utlandet og hun kunne ikke sier ingenting til mannen hennes.

Så den treste veien som hun fant for å redde mannen sin liv var gjorde et litt feil for en god årsaker.

Do not write
in this space

Etter krosdag som for å snakket sammen med Nora om det pengene som hun har lånet fra han og at han visst at hun underskrevet falsk navn og sa at hun måtte bruke hennes inntjeltse med mannen hennes for å hjelpe han for å få tilbake hans stilling i banken

Nora ble bekymre men hun ventet og trodde at forsva skal støtter henne og at han skal forstå, Hvorfor hun gjorde det og da bruker Nora igjen ordene Vidunderlige og at "det ~~kan~~ Vidunderlige skal skje" hun er også stot at hva hun gjorde for å redd mannen hennes liv

Intølgjer at den tredje akt ki kan kalle Nora bekymret og hennes desperasjon. Når hun vet at krosdag skal hente et brev til Tordval. Vi vet og folk også at Nora ventet at Tordval skal forstå hennes årsaker for å gjøre hva hun gjorde og at han skal hjelpe hjelpe henne som ektemann men edeling når Tordval leste brevet + Nora. ~~tratt~~ trakt en man som hun ikke kjenner fordi Tordval forandre seg når vet at Nora ~~vet~~ har underskrevet et falsk navn og at hun ~~satt~~ ingenting til han og begynte å sa. at hun er en ferblittet, lytter og at hun måtte dra bort fra familien hennes.

Do not write
in this space

Så hun tenker at hun ikke kjør kjører ikke.
namn hennes og etterpå nå hun og Tordvald.
feste et brev fra kvanteng som sier
at han skal hilgi Nora og sendet.
tilbake b vet det dokumenter som Nora.
har signene med faren hennes navn.
hun referere igjen det ordene vidunderlige
og ser 'det vidunderlige som ikke skyer'.
fordi hun ikke føle at Tordvald ikke
forste henne og at de. det hun.
ikke kjenter. Tordvald, som hun tror og
at Tordvald var ikke denne personen som
hun tror. så han var en fremmede persona til
henne.
konklusjon det vidunderlige til Nora. at
Tordvald Tordvald skal forst. henne og.
at han skal forst den tei som
hun gjorde og skulle hjelpe henne. henne
men det ikke skje. fordi han bare.
tenker som en mann. og bare.
tenker for det kjøn roll som mann.
og de har Tordvald.